

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 3 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 294. szám.

Szerda, december 24.

Karácsony — a politikában.

Nagybecskerek, december 24.

Bármennyire távol essék is a szeretet a politikától, melyben az adáz pártusák nemhogy összesimulnának, hanem hovatovább széthuzódnak s még a Megváltó örökkön élő tanainak bár pillanatnyi emlékeztetere figyelmeztető ünnepeket sem kimélik meg a zajongó csatározásoktól, bármily távol áll politikástól az egész társadalom az emberszeretet ideális követelményeitől; mégis jóleső: rámutatunk arra, hogy a mi magyar politikai közéletünkben meg vannak a küzdelmek nyugvópontjai, a dologtalanság utáni munka ünneppnapjai.

Mert tény az — a közelmúltak tanúságai után — hogy a magyar parlamentnek akkor vannak ünnepei, amikor becsületes keresztényi módra dolgozik.

Amikor historizálás címe alatt unalmaskodik, — mikor beható vita jellegével és címével obstruál, — amikor személyi kérdéseket fölfúj országos jellegűekké, a hazát féltvén kicsi kaliberű emberek jól kiérdemelt sorsfordulásaitól, — amikor a perzonális uniót perverz módon oda fordítja, hogy személyi gyűlöletté csucsosodjék ki, — akkor az országgyűlés nem méltó hivatására s nem méltó főként annak a feladatnak betöltésére, amelyre megválasztott.

Pedig az ellenzék — fölbátorítva a multak momentán sikere, ösztökélve az ujak heccvágó fiatalok akarnoksága, föltűnési viszketege és reakényszerítve az elcsépeelt szalmaprogramm üressége által: — ezt cselekedte.

Az idők és fejlemények keretét — hálá Isten — nem tudta megállítani, legfőlegbb hátrállatta olyan alkotások létrejöttét, melyek nyomán sokkal több áldás fakad vala az országra, mintha még most is reáontaná a szavaknak Ferenc József keserű-víz izü

oceanját arra a törvényjavaslatra, mely csak azt kérte, amit a tavaly már megvitat-
tak: a tavalyi költségvetés szerinti békés kormányzás lehetőségét

Nem kutatjuk: mi okból, — de a józan ész, egy pár pillanatra bár, mégis felülkerekedett a feneketlen agyarkodáson, a tartalmatlan gyerekeskedésen s a szappanbuborékos nép-szerűség-hajhászaton, — és amikor a parlamentarizmus hajóját az alamerülés veszélye fenyegette abba a kutba, ahonnan néhány bolond követ száz okos se huzhatja ki, — akkor megállott az áradat s visszahömpölygött medrébe. Nem, mint a Nilus, mert nem hagyott maga után termékenyítő homokjából egy porszemnyit se, — hanem mint a Számum, melynek mesterségesen izzó szele elborította, sívárrá tette a vidéket hosszú időre.

Nem kutatjuk a személyi indokokat sem, holott bőven kanalazhatnánk a politikai pletykák pro és contra föleresztett szöszaból e tekintetben.

Annyit azonban erkölcsi kötelességünk konstátálhatni, hogy amennyire mi a rugókkal ismerősök vagyunk, (annyira, a mennyire) az obstrukcionális kijózanodást nem írhatjuk másnak javára, mint Kossuth Ferencére.

Homlok-egyenest ellentétes nézetek választanak el az ő politikai felfogásaitól, de politikai tisztességének hódolnunk kell. Ő lehet: europäer, lehet doctrinár (ahogy saját pártján csufolják), de mindenestre olyan tiszta lelkű, hogy még saját pártja rabiatus elemeit sem engedi arra, hogy a magyar parlament tiszta, becsületes légkörét megfertőztessék.

Magasabban gondolkodik, mert elvei magaslatán áll, nagyobbra néz, mert nem személyt nézi s mélyebbre tekint, mert a mély sírból atyja szól hozzá!

... A mai karácsony: a béke ünnepe. S ez Kossuthnak köszönhető, mert

összeforrott a nemzet élő lelkiösmeretét tolmácsoló Széll Kálmánnal, hogy nyugodt, higgadt munkát műveljenek, — egymás cselekedeteinek bírálatát nem zárva ki...

Vajha tartós volna ez az ünnep, — amikor dolgozhatunk!
Dr. Szász Károly.

A titeli választás. Mint Zomborból jelemtik, a titeli választókerületben erősen megindult a választási mozgalom. Jovanovics udvari tanácsos, a szabadelvűpárt jelöltje, most járja be a községeket. Mint hrlík, Milosavljevics szabatkai ügyvéd szintén fellép ugyancsak szabadelvűpárti programmal, amely esetben a választási küzdelem igen hevesnek ígérkezik.

A város karácsonya.

Nagybecskerek, december 24.

Hetekig tartó erős és szenvedélyes korteskedés után immár lepihentek a városi politika felkorbácsolt hullámai s a városatyák mellözve mindennemű szentimentális visszapillantásokat, arról beszélnek már most, hogy hogyan leszünk ezentul.

A polgárság őszinte tisztelete és rokonszenve kíséri a volt polgármestert a magánéletbe, de még a barátai sem hallgatják el, hogy több agilitást, több modern szellemet vártak tőle.

Szigoru kritika, melyet gyorsan mond ki az elégedetlen adófizető. Mi is osztjuk, sőt ismételtlen kifejezést adtunk abbeli meggyőződésünknek, hogy kissé lassan dolgoznak a városbázán. Ámde ne felejtjük el, hogy ezelőtt 6 évvel épen azért választották meg dr. Grandjeant polgármesternek, mert bíztak benne, hogy föelve a takarékoság léssen, s azután a rohamos haladás után, melybe belementünk anyagi örököntul is, vissza fogja tartani a képviselőtestületet újabb pazarlástól. Ez volt akkoriban a legnépszerűbb „schlagwort“ s ennek az alapján választották meg ezelőtt 6 évvel dr. Grandjeant egyhangulag polgármesternek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A szent éjszakán.

Karácsonyeste volt.

Az örökbűbájú est, amidőn a természet, egyház s az emberiség szent áhitata karöltve teremtik meg a legigazabb ember születését körülövező varázst.

A természet téli pompájának teljében ragyogott. Csillogó hópelyhek boríták a földet, az ég pedig az emberiség örömeire kiülteté boltozatára miriárd fénylő lakóját, a csillagokat.

A falu kis templomának tornyában megszólalt az a lélekhez áhitatot vivő hang, a kis harang ezüst csengésű hangja. De templom volt minden egyes ember kebelében is, harang benne a szív, melynek minden verése egy irányba szállt, az ég felé.

A szent estén Szegő Andrásnak gazdag portáját ritka vendég lépte át.

A lelkiismeret.

A dus legényember nagy zavarban volt e látogatóval szemben s talán be is gombolózott volna előle, ha társul nem hozza a látogató magával azt a varázserőt, amelynek isteni hatalma van a legmegátalkodottabb lélek felett is s amelynek röviden, de mindent kifejezőleg: karácsonyest a neve.

Néma önmegadással kulcsolt kezét Szegő. — Én uram, vétkesem. Egy boldogtalan asszony és egy ártatlan kised tartanak rám számot. Azt a bus asszonyt én kerestem fel s én voltam az első, ki hideg arcára pirt, sötét szeméibe fényt hoztam. Rám mosolygott először s én voltam az, aki azt a vendégmosolyt örökre elköltöztettem onnan. Nekem adott minden javáért bánat-

tal, könnyel s egy neveletlen kis lélekkel hagytam oda; az elhagyott hitestars a neki felajánlott pénzegélyt utánam vágta, a többit megtartotta, hogy elégedeljen vele életfogytig: a bánattal, könnyel, a kiseddel.

Szegő András vendége megrikatta.

Teheti most, nem látja senki. De bezzeg lenne kacagás, gonyolódás elég, csak szánna magát rá, hogy az elhagyott feleséget felkeresse, visszahívja. Pedig így kellene tennie. Szegő András tudja, érzi, hogy ezt kellene.

Az egész világ minden anyagában, minden elemében, az emberiség kívül, belül, egy szent áhitattal van változva, a porszem is szebb, parányisága jelentősebb, mint máskor, amikor nincs karácsonyest.

Ez a csodás varázsszerűség Szegő András egész valójában is úgy behurcolkodott, hogy majd kifordítá önmagát önmagából.

Nem volt otthon maradása, vendége is terhével nehezedit reá s mivel az nem tágitott, megpróbálta hát otthon hagyni.

Kialvóban van a kályha tüze. Szegő egy csomó szalmát és rőzsét nyálából fel s bedobja a tápért reszkető paráznak. Csak ugy sziporkázik a hulló szikra a szobában szertesztét.

Szegő oda sem néz neki, ajtót zár s megindul a falu hosszú utcájának.

Ünnep van minden házbán, melynek fénye áttör a kis ablakon. Csak az éji barangoló lelke sötét, melybe ő maga is annyira szeretne egyegy sugarat belopni azokból az edes otthonokból kiható fényességéből.

A legálacsonyabb ablakhoz ér a faluban s meg kell hajolnia, hogy belásson rajta. Megteszi, noha többet is tehetett volna azokért, akiket látni akart.

És látta őket.

Ringó bölcső mellett édesanya.

Szegő csak most veszi észre, hogy a lelkiismeret nem jól zárta be odahaza, eljött utána. Birokra kél vele. Nem jól mondtam. Engedi magát általa legyőzteni s mikor megelégette a tusát, bekullogott előle a kis házba.

Az ajtónyílásra felemeli könyes szemét a bánatos anya, sikoltani készül, de meghal a szó, mielőtt megszülethetnék.

Szegő András levett főveggel ugy áll ott, mint egy jégdarab. Pedig belül lávává vált benne minden csepp vér.

Nehéz mesterség neki is a szólás, de azért kireszket belőle:

— Dicsértessék, Ágnes!

Szavat fogott a bánatos asszony is s csakugyan oly hideg, mintha az utcán fogta volna.

— Az istent jött-e kísértetni kelmed, Szegő András?

— Az Isten kísért idáig, Ágnes!

— Talán megleste könyeit s azt hitte, hogy kelmed után hullnak azok? Oh, nem! A szívemet elaltattam mélyen, ez a két kéz meg elfeledteté kelmedet, sem éhes nem vagyok, sem megfagyni nem fogok. Dolgozom. De hát látta ugy-e, hogy sirtam? Hat akkor azt is tudja meg, hogy örömben sirtam. Arra gondoltam, hogy volt egy szegény asszony, ki istállóba ment szülni, kisedére királyok lestek, meg akarták ölni s megöltek helyette százezer másikat. Az enyémet, az én drága kis jószágomat nem akarja senki megölni, nem törődik vele senki. Ezért sirtam örömben.

És Ágnes a bölcsőre borult s csak ugy fuldokolt örömben.

Szegő András megrendülve állt, lehorgasztott fővel, kulcsolt kezekkel. Maga volt a bűnbánás. Majd könyekig megindulva szólt:

De az idők változnak és nos — a városi képviselők — in illis. Ugy láttuk, hogy a takarékoság nem lendített a sorsunkon. Pedig senki sem állíthatja, hogy dr. Grandjean nem takarékoskodott, sőt az ellenfelei még azt is mondják, hogy garaszkodott. Csakhogy ez nem volt elég. A város is, a poigárság is visszament. Mentő eszméje nem volt sem a tanácsnak, sem a képviselőtestületnek. Elégedetlen a gazda, nyomorral küzd az iparos, üres a kereskedő üzlete: ime dr. Grandjean bukásának oka. Felhangzik egy új, népszerű jelszó: A régi polgármester nem tudott rajtunk segíteni, válasszunk újat. És megválasztották tulnyomó többséggel dr. Perisics Zoltánt.

Dicsőretekkel kell adóznunk az új polgármesternek, hogy eltérve az „ösi szokástól“ nem mondott a képviselőtestületnek hosszú körmondatos, frázisokkal teli programbeszédet. Azon a felhasábos beszéden meglátszik, hogy Perisics nagyon jól ismeri a város helyzetét s rögtön keresett rá alkalmat, hogy elmondja, mikép nem frázisokkal, de tettekkel akar a városon segíteni. Ez a leghelyesebb szempont, melyet egy város vezetője követhet s minden elfogulatlan ember, akár tartozott a pártjához, akár nem, csak elismeréssel olvashatja el a programot.

Nemcsak agilis, de kitartó embernek is ismerjük Perisicset, tehát elhiszük, hogy mindent el fog követni, hogy a város megszerezze a mulslyai földeket. S az egész kereskedő és iparosközönség őszinte haláljára tarthat számot, ha sikerül neki megoldani a tomaseváci hid kérdését. Az új polgármester előkelő összeköttetésekkel rendelkezik s így talán neki jobban sikerül, mint másnak, rávenni az illetékes köröket nagyobb beruházások létesítésére. Ilyen volna az egész ezred elhelyezése Nagybecskerekben, az igazságügyi palota felépítése és ehhez hasonló kérdések.

Ha ennek a programnak a komoly megvalósításához lát az új polgármester, amiben kételkedni sem okunk sem jogunk nincsen, mindenkor számíthat az egész képviselőtestület támogatására.

Takarékoskodjunk minden irányban, de amellett ne feledkezzünk meg arról, hogy elmarad az olyan város, amely nem halad. Elfogadva az imént méltatott programot, abbeli reményünknek adunk kifejezést, hogy a képviselőtestület a maga erejével is elősegíteni fogja az új polgármesternek a város jólétének emelésére irányzott ambícióját.

Közös akarattal és vállvetett munkával talán jóvá tudjuk tenni a multak bűneit és mulasztásait. Ebben a reményben mondjuk mi is, ma a béke és szeretet ünnepének előestéjén, hogy „békeség legyen a jó-akaró embereknek.“

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Karácsony.

Az emberek fázósan összebuzonganak, a mint mindenki sietve végzi dolgát, hogy napszálltakor már otthon lehessen, abban a barátságos, meleg szobában, hol ezen a szent estén a család ünnepének oltárán gyulladnak ki a viaszgyertyák milliói, meg milliói.

Majd kétezer évvel ezelőtt csak egy magányos csillag, minden azóta volt karácsonyi fény öse, forrása, hintette sugárzó fényét a jámborság, a hit útjára, melyen a három napkeleti böles király zarándokolt egy ujon született kisdéd jászolbölcsőjéhez.

Abban a jászolban az emberiség jövője üdvének drága záloga, a megváltó szeretetnek isteni hitvallója szendergett.

A család alapja a szeretet s ezért karácsony a család ünnepe.

Boldogok, akik gondtól szabadon tarthatnak pihenőt az élet küzdelmes vándorútján, szerető hitves, halás gyermekek összesimuló szívének melegéből merítvén az emberi lélek legmagasztosabb, legtisztább gyönyörét.

Jó és nemes az, aki a maga boldogságának fényét, tüztét nem zárja el, mint a fősvény sárga aranyát, a hallgatag, köből való négy fal közé, hanem fősleglet megosztja az inség, nyomor sujtottjaival, akiknek a mások fényelő jöléte csak elviselhetlenebbé teszi tulajdon nyomorult életük k nját.

A gondviselés úgy rendelte, hogy az idej karácsony a család körén messi tulterjedőn, az általános emberszeretet ünnepe legyen épen nálunk.

Munka nélkül nyomorgók ezrei tépe'ödnék elsötétült szívvél a kétségbeesés örvényelő vizeinek kietlen, meredek partján.

A vigasztalan reménye-vesztettség ellenállhatatlan hatalommal vonja őket a mindent kienegesztelő megsemmisülés mélységeibe. Áldott a kez, mely a szeretet testvéri indulatával feljűk nyul s visszatartja őket az örökös elbukástól.

Kijött az Urnak, a szeretet istenének nevében, a bűnös ember megváltásául, annak emlékezetét mi mással ünnepelethetők méltóbban, szebben, mint az ő élete, halála nagy és örök művének jámbor, kegyes folytatásával.

A gondtalan jölét enyhe, boldogító családi tűzhelyein ne legyen egy karácsonyfa, melyen a lobogó viaszgyertyák, arany és ezüst ékességek közepette hiányozzék a legigazibb, legnemesebb disz, az az egy könyesepp, melyet valamely elhagyatott, nyomorgó testvérünk, embertársunk szeméből törül le a mindenható, életető szeretet.

A karácsonyi istentiszteletek.

A karácsonyi istentiszteletek sorrendje a templomokban a következő: A róm. kath. plébánia-templomban: Szerdáról esütörtökre való éjjel 12 óraker ugynevezett éjjeli mise lesz. Karácsony első és második napján rendes ünnepnapj mise sorrend lesz, u. m.: karácsony első napján reggel 1/2 órákor, 1/2 órákor és reggel 10 órákor, délután 3 órákor pedig a szokásos vecsernye. Karácsony második napján a misék ugyanezen sorrend szerint fognak iefolyni, azzal a különbséggel, hogy míg karácsony első napján d. e. 1/2 órákor a mise előtt német, 1/2 órákor a mise végén magyar, 10 órákor reggel pedig a mise előtt ismét német szentbeszéd lesz, addig karácsony második napján csak a 1/2 órai mise előtt lesz német prédikáció, a 1/2 órai és a 10 órai misén pedig magyar szentbeszédet fognak mondani.

A december hó 25-én, nagykarácsony ünnepén tartandó zenés-misén előadatok: Pastoral-Messe opus 24. Kempter K.-tól. Gradualéra: „Ave-Maria“, Marchesi M.-tól. Éneklő özv. Boros Károlyné. Offertoriumra: „Alma noe, tacita noe.“ Vegyes-kar, vonósnyegyes kísérettel. Seiler Károlytól.

A piarista-templomban karácsony első napján d. e. 1/2 órákor szentmise lesz, melyen a kórus a következő zenedarabokat adja elő: Horák-Sámszon „Exaudi Domine“ bassusszólo, éneklő Kovács Ignác ur, orgonán kíséri Herr György gymn. V. o. t. „Ave Maria Stella“ Liebe-től, szoprán-szólo. éneklő Messinger Karolin k. a., hegedűn kíséri Kürschner Manó ur, a budapesti zeneakadémia hallgatója, orgonán Herr György gymn. tanuló.

A református templomban karácsony mindkét napján d. e. 8 órákor kezdődőleg uri szentveacsora-osztással egybekötött istentisztelet lesz.

— Tanácsülés. Nagybecskerek város ma délelőtt fél 11 órákor tartotta első ülését a város-házán az új polgármester, dr. Perisics Zoltán elnöklése mellett. A tanácsülésen jelen voltak: Pánics Dániel és Rosenthal József városi tanácsosok, Mattanovich György jegyző, Hausladen Mátyás főszámvevő, dr. Végh Lajos városi ügyész, Reitter Oszkár rendőrkapitány, dr. Weiserschan József városi főorvos és Jakoby Gábor városi mérnök. A tanácsban előfordult nevezetesebb ügyeket hireink között hozzuk.

— Nem törődik vele senki? Törődöm vele én. Nyitva áll számotokra házam, elviszem oda s vele viszlek téged is, Agnes!

Agnes szemé felvilágit s vad szenvedélyességgel mondá:

— Könyörület nem kell! Mondtam, hogy nem vagyunk koldusok, akiket, ha ellöktünk, eljövünk és szánalomból felszedünk. Még oly szegény, szerencsétlen teremtésben is, mint a minő én vagyok, van annyi büszkeség, hogy a szájáról letépett falatot nem emeli meg egyszer oda. Kelmednek van kincse, mindene, érje be s teljék be vele. S most jó éjszakát és sok jó napot, Szegő András!

Akárcsak villám sujtotta volna Szegőt, úgy állt ott némán, mozdulatlanul. De mintha helyette megmozdult volna az utca, olyan különös zürzavar támadt odakünn.

Zagyva hangok hallatszottak az utcáról, majd lótas-futás támadt, egyik kocsi a másikat követte robovva.

Ebbe a zürzavaros lármába oly különösen szólt bele az éjjeli misére hívó harang hangja. De nini, nem is harangozás ez, a harang szíve csak egyik oldalát üti a harangnak folyton.

Mi ez?
Most azután érthető kiáltások kezdenek kibontakozni a külső morajból. Ez megfejt mindent, de meg is rémit mindenkit.

— Tűz van! Tűz van!
Agnes ijedten vet keresztet s rémulve ismétli a beható vésszót: „Tűz van!“

Csak Szegő András nem hall semmit s nem mozdul egy tapodtat sem. Ott függ tekintete a bölesön, annak kicsiny lakóján, aki oly édesen mosolyogva mered dult ábrázatába.

— Hallja-e kelmed, hogy tűz van?! — tör ki kétségbeesetten Agnes.

— Azt mondád, nem jöttök velem? — mormolá elgondolkozva András s szemét le nem veszi a kisdédöt.

Most egyszerre összerendeznek mindketten. Valaki irtózatos erővel zörgeti az ablakot.

Mit kiabál be ez a rekedt hang?

— Selyem Agnes, örülj, veri az Isten Szegő Andrást, lángokban áll mindene!

— Mi ez, Ur Isten! Mit beszél ez a hang?! — ocsudott fel elmélázásából Szegő. Tűz van nálam, lángokban áll mindenem?! Ma született Jézusom, segíts!

És Szegő András úgy ahogy volt hajadonfövel rohant a hosszú utcán végig, rémullet és szánakozást keltve mindazokban, kik a kétségbeesett embert ez észbntó helyzetében futni látták.

A ház már egy lángtenger volt, mire Szegő odaért. A falubeliek minden erőlködése dacára feltartóztatlanul terjedt a tűz.

András kísérletet tett, hogy az égő házba rohanjon, legalább pénzét és egyéb értékes holmiját megmentendő, de a falubeliek visszatartották.

— Kész halál volna, nem szabad bemenni! — mondák.

S csakugyan, már a második pillanatban kezdtek aláhullni a tüzes gerendák.

Szegő kétségbeesetten, közel állva a megörüléshez, futott ki a ház elé s ott térdre roskadva, kulcsolt kezeit az égre emelé:

— Uram oltsd ki haragod lángját, hogy maradjon, mit velök megosztanom!

És ott, az előtt az alacsony ablaku házacská

előtt is térdel valaki, aki szüntén tudokolva esd a magasba:

— Uram, hagyd meg neki mindenét

Ott merednek pusztán, sötéten a füstös falak az ég felé. Kialvóban az utolsó zsaratnok is. Mit elnyelhetett a láng, elnyelte mind.

Az oltók is szétoszloítottak mind, kihalt az utca s a pusztító elem által megzavart esendjét visszakövetelte a karácsony-éj.

Az alacsony ablaku házacskában még mindig nem aludt ki a lámpafény s nem tudott nyugalomra térni az a bánatos, fiatal asszony.

Reszketve ül a böleső mellett, figyel minden neszre, megolvassa a járkelők lépteit, majd remény csillan fel szemében, majd elesüggedve hajtja fejét tenyereibe.

Jól hallotta-e? Mintha kopogtak volna.

Nem. Csak képzelte, nincs semmi nesz? Hah, de most ezek léptek, egészen közel. Csak az ajtóig hallatszottak, tovább nem. Valaki megállt. Valaki kopog az ajtón, félénken, bátor-talanul.

Az anya felszökik a bölesőtől, ajtót ránt és ott áll előtte egy kormos, megrongyolt, tépett külsejű alak.

— Agnes! Koldus áll ajtódnál, ki fázik s helyet kér éjszakára.

— András! Kiszakad a szívem keblemből, ha reá nem borulsz mindjárt. A miénk maradsz s mi a tied!

A kisdéd pedig megmozdult a bölesőben, felébred, ehhez a szerződéshez neki is köze van, hogy is lehetne aludni!

Gara József.

Fáklyásmenet a főispán tiszteletére. Említettük, hogy Nagybecskerek város polgársága dr. Dellimanic Lajos főispán beiktatása alkalmából december 28-án este nyolc órakor a főispán tiszteletére fáklyásmenetet rendez. A fáklyásmenetre este hét órakor gyülekezik a polgárság a „Korona“-szálló előtt s innen vonul 1/8 órakor a vármegyeházához, ahol dr. Demkó Endre ügyvéd, e jeles szónok fogja üdvözölni a főispánt.

Dessewffy püspök körlevele. A temesvári püspöki iroda tegnap küldte szét Dessewffy Sándor megyés püspöknek Abbaziában kelt körlevelét, mely ez évben immár a tizenharmadik. A pápa körlevelén és az egyházmegyei segélyalap közgyűlésének terjedelmes jegyzőkönyvén kívül egyházmegyei változásokat s egyéb klerikális utasításokat tartalmaz a karácsonyi körlevél.

Ünnepi diszeloadás a főispáni beiktatón. Említettük, hogy a nagybecskereki zenekedvelők egyesülete és a nagybecskereki Harmónia férfidalkör dr. Dellimanic Lajos főispán beiktatása alkalmából a városi színházban dec. 28-án este ünnepi diszeloadást rendez. Szinre kerül Blumenhal és Kadelburg „Mozgófényképek“ című darabja a következő szereposztással: Kapor Kálmán — Zsiross Elemér. Mariska, neje — Ripka Gizella k. a. Gönes Bálint, apósa — Brunet József. Róza, neje — Erdős Jolán k. a. Kazár Vilma — Tolveth Leonka k. a. Menszky Borisz — Kupuszárovcics Jenő. Kaján Tóbiás — Giffinger Imre. Ladányi — Streitmann Andor. Gombos, könyvvezető — Bukovics Zsigmond. Juás, szobalány — Giffinger Annuska k. a.

Az első felvonás előtt a zenekedvelők egyesülete, Nikolai „Vindsori vig nők“ című nyitányát adja elő. Az első és második felvonás közti szünetben a zenekedvelők egyesülete karöltve a „Harmónia“ dalkörrel előadja Erkel Ferenc „Hunyadi László“ című dalművének I. felvonásából a „Nemesek karát“ és a „Cavatínát“, a tenor-szólót Herrmann Gusztáv ur énekl. A második és harmadik felvonás közti szünetben ugyancsak fenti két egylet Huber Károly „Szent Honért“ című férfi-karát adja elő. Az előadás után ismerkedő-estély a kaszinóban. Itt megemlítjük, hogy a diszeloadás rendező-bizottsága annak a kijelentésére kér föl bennünket, hogy a szinlapokra és a műsorba az a megjegyzés, hogy felülfizetések köszönettel fogadtatnak, tévedésből, a rendező-bizottság tudta és akarata nélkül került.

Esküvő. Blumm Henrik tegnap délután esküdött örök hűséget a nagybecskereki izr. imaházban Wertheimer Eleonora kisasszonynak. Dr. Klein Mór ez alkalmából szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

Kis-zombori „Emilia“ kisdedovoda karácsonyfája. Kis-Zomborból írják lapunknak: 1886. év óta minden karácsonykor megjelenik a kisdéd Jézus kisdedovodánkban, gazdag csillogó-billogó karácsonyfájával, hogy 215 kicsiny szegény ártatlannak örömet szerezzen, ellássa őket meleg ruhával s mindenféle ajándékkal. A kisdedovoda alapító s fentartója, zombori Rónay Cili urhölgy gondoskodik a karácsonyfá felállításáról, mely tetemes költséget igényel; ép azért a jószívű közönség szívesen járul hozzá kegyes adományával, névszerint: báró Baics Milán 50. Vásárhelyi Béla 20, Sváb Károly 20 kor. főrendházi tagok; báró Königstvarter Herman 10, özv. br. Lévy Henrikné urnő 10, Darányi Béla gazd. főigazgató 10, Lichtenberger Mór nagybirtokos 20, arad-csanádi vasut-társaság 60, Juhász Antalné urnő 2 korona. Összesen 202 koronát. Zombori Rónay Aladárné 8, Rónay Lászlóné 3, özv. Rónay Emilné 6, Kotsis Ferencné urasszonyok 3 szegény gyermeket láttak el egész öltözet meleg ruhával s Wagner F. A. és fiai 29 szegény gyermeket, Borzeczky Ella urhölgy a szent Antal perselyből 50 felnőtt szegényt látott el élelmiszerral. A többi 150 kis gyermeket a kegyesszívű honleány, Rónay Cili urhölgy lát el mindenféle ruhával s halmaz el ajándékkal; a kisdedovoda egész évi kiadása, 2000 koronáról szintén ő gondoskodik. A Gondviselés áldja meg e magas szellemű urhölgy honleányi áldásos működését. A kisdednevelés oltárára hozott áldozatát fizesse meg neki s hazafiai erényekben ékeskedő nemes családjának a magyarok Istené sokszorosan. A pénz- s ruhaadományért fogadják a kegyesszívű fenti adakozók az „Emilia“ kisdedovó felügyelő-bizottságának hálás köszönetnyilvánítását. *Ö. J.*

Az első csillag. Örömnapra viradtak tegnap az 5 honvédgyalogezred önkéntesei. A fényes attilák és zubbonyokra tegnap várták fel az első csillagot. A várt örvezetői rangot a következők kapták meg: Ivánkovic Imre, Perhács Sándor, Rózsa János, Dragics Vladimir, Balta Corjolán, Losonczy Géza, Szilágyi Lajos, Lovass Mihály, Sőregi Mátyas, Vinkó István, Agh Károly, Telecsky József.

Az ifjusági egyesület új tagjai. Dr. Dellimanic Lajos, Torontál vármegye főispánja, mint alapító tag és Vinczehid Erő h. alispán, mint pártoló tag beléptek a Bányai Jakab igazgatása alatt álló ifjusági egyesületbe.

A zsidók karácsonya. Izraelita polgártársaink máttól kezdve 8 napig ünneplik a Hanuka (templomszentelés) ünnepeit. Ez alkalmából ma délután 4 órakor lesz az első istenítisztelet.

Az iparos-egyesület. Iparos-egyesület létesítése érdekében f. hó 26-án d. u. 2 órakor az Ellmer-féle vendéglőben értekezlet tartatik, melyre az iparosokat tisztelettel meghívja az előkészítő-bizottság.

Kevés a pénz. Hausladen Mátyas városi főszámvévo a mai tanácsülésen előterjesztette, hogy különféle fizetések teljesítésére mintegy 50 000 korona készpénzre volna szüksége a városnak. Kijelenti egyszersmint azt is, hogy a város pénztára csak 30 000 koronát képes fedezni, ennek következtében kéri a tanácsot, hogy a még szükséges 20 000 koronát a tiszti nyugdíj-alapból fedezze. A tanács a kéréshez egyhangulag hozzájárult.

A városi tisztviselők előlege. A városi tanács mai ülésén az a kérdés merült fel, vajjon mi uton-módon lehetne a városi tisztviselőknek fizetéselőlegét rendezni. Az előlegezés rendezésére az szolgáltatott okot, hogy a város tisztviselői minduntalan azzal ostromolják a tanácsot, hogy adjak meg nekik a kért előleget. Ez még hagyján volna, mert a szegény tisztviselő gyakran kerül oly helyzetbe, hogy kénytelen előleget kérni a várostól, de vannak olyanok, akik már kaptak előleget s amelyet még ki sem fizettek, máris új előleget kérnek s így állandóan 2—3 havi előlegben vannak. Hogy ezt megszüntessék, a városi tanács akként intézkedett, hogy minden városi tisztviselő csak úgy tarthat igényt bármiféle előlegre, ha az esetleg már fennálló előleg az illető tisztviselőnek az egy havi fizetését meg nem haladja.

Adomány. Schnabel Tivadar és neje Antónia, szül. Weisz urhölgy a szegények között való kiosztásra 50 koronát bocsátott rendelkezésére, mely adományért a részesültek nevében ezennel őszinte köszönetet mondok. Dr. Klein Mór, főrabbi.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Brochko Ede, városunk egyik jeles köztisztviselőben álló polgára, tegnap este 6 órakor 41 éves korában szívszélhűdés következtében meghalt. Az elhunytat családján s kiterjedt rokonságán kívül számos jóbarátja s ismerőse gyászolja.

Ovodai vizsgálat Basahidon. A basahidi községi ovodában, mint lapunknak írják, tegnap volt a vizsgálat, hol tekintettel a tulnyomó szerb ajku gyermekekre, igen szépen szavaltak magyar verseket, mi Pássity Katica ovónő buzgóságának köszönhető.

A Krivány-Kovács. A szomorú hírű Krivány Jánosnak nevével szabadulni igyekeznek gyermekei s a belügyminiszter meg is engedte a névváltoztatást. Mint a hivatalos lap ugyanis közli: Kiskoru Krivány László, Tivadar, Janos. Erzsébet és Valér aradi illetőségű ugyanottani lakosok családi nevének Kovács-ra kért átváltoztatása, a folyó évi 120 475. számú belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

A feláru vasuti jegyek. A magyar államvasutak igazgatósága közli: A jövő 1903. évre érvényes feláru vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolvány kiállítása immár kezdetét vette. Miután a jelenleg érvényben levő igazolványoknak 5 évi időszaka ez évvel letelik, azok többé nem érvényesíthetők és új igazolványok állítatnak ki. Minthogy az új igazolványok kiállítása jelentékenyen több időt vesz igénybe, mint az egyszerű érvényesítés, ennél fogva saját érdekükben ismételtlen figyelmeztetnek az igényjogosultak, hogy igazolványaik kiállítását a magy. kir. államvasutak igazgatóságától (Budapest, Andrássy-ut 73—75. szám) haladéktalanul kérlelmezzék. Az igazolványok kiállítása ugyanazon módon kérelmezendő, miként ez a megelőző években is történt. A tényleges szolgálatban állók által ugyanis rendes szolgálati uton, a nyugdíjasok által pedig hatóságilag láttalmazott kérvényekkel, a kérvényen az a körülmény, hogy a kérelmező nyugdíjas és évi fizetéssel ellátott állása

nincs, hivatalosan igazolandó. Minden egyes kérelmező részéről ezuttal teljesen új, a legutóbbi időből származó latogatójegy nagyságu fénykép csatolandó s annak alsó részén neve sajátkezűleg s olvashatóan reá irandó. Már használt, lebélyegzett, avagy hibás fényképek visszaküldetnek.

Torontáliai egy szegedi pénzügynök ellen. Mint Szegedről írják, Rainer József ottani rendőrfőkapitány elé tegnap egész kis küldöttség járult panaszszal. A deputáció Szerémszegről jött, Indián faluból, azzal a panaszszal, hogy a mult hetekben egy szegedi pénzügynök járt náluk, hogy egy pénztintézet nevében földhiteit ajánljon fel nekik. A könnyenhiók közül többen szüksége lett volna pénzre és szívesen léptek érintkezésbe az ügynökkel, akinek természetesen az volt az első dolga, hogy előlegeket vett föl az ügyletek lebonyolítására a sváboktól. A derék emberek azóta hiába várták a hitelt, még csak egy sor írást sem kaptak. Mostanig rájöttek, hogy alighanem valami szélhámosság lesz a dologban, arra kérték tehát a főkapitányt, indítsa meg a vizsgálatot és szerezze meg nekik vagy az előlegeket, vagy a hitelt. A főkapitány egyelőre a két dolog helyett az ügynököt keresi.

Jó minőségű petroleum. Nem tagadható hogy egy valóban jó minőségű petroleum oly mindennapi szükségleti cikk, mely különösen akkor, midőn a petroleum árát a tulfejlesztett verseny a minimumra redukálta, nem mindenütt kapható. E hátrányos állapotot segitendő a „Danica“ első boszniai kőolajfinomító r. t. Szultánolaj elnevezés alatt egy kiváló jó minőségű petroleumot bocsajt forgalomba, mely a legkényesebb igényeknek is megfelel. A „Danica“ Nagybecskerek város és környéke részére kizárólag özv. Guttmann Jakabné fűszer-nagyke eskedő céget bizta meg ezen különlegesség forgalomba hozatalával. Nevezett cég 15 kor. tartalmu, olmozott bádognakánban a Szultánolaj 8 koronáért házhoz szállítja, vidékieknek pedig két kannát tartalmazó ládákban bérmentve a helybeli vasut-állomáshoz. Az árban a kanna és a láda ára hennfoglaltatik. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a szultánolaj kizárólag ily kannákban kapható. Kisebb mennyiségben vagy másféle csomagolásban sohasem valódi. Özvegy Guttmanné telefonszáma: 96.

Az utazó közönségnek figyelmébe ajánljuk a már régóta fennálló jóhírű és legutóbb fényesen restaurált „Koronaherceg-szállodát“ Temesvárott, mely modern berendezésénél fogva a legmagasabb, valamint a legszerényebb igényeknek is megfelelő képes. Utalunk erre vonatkozó mai hirdetésünkre.

Irodalom.

* A Kis Lap harminc éves multja után is olyan fürgé és eleven, mint mikor Forgó bácsi az első sorokat írta beléje. Most is a régi lelkesedéssel végzi fontos tisztségét: tanítja és mulattatja az édes magyar haza jövődébéli reménységét! A Kis Lap gondoskodik arról, hogy a vidám tréfa állandó helyet találjon hasábjain, hogy fiatal olvasóját rendszeresített ismeretterjesztő közleményekkel készítse elő a későbbi tanulmányok és az élet számára. E mellett gondot fog fordítani a Kis Lap a gyermekek kézi ügyességének fejlesztésére is, mert ma már általános az a tudat, hogy az élet nagy küzdő terén annál biztosabban állja meg helyét az ember, minél kisebb mértékben szorul mások segítségére. A szép iránti érzés fejlesztésének munkájából fokozott mértékben veszi ki részét a Kis Lap. Kiveszi részét speciálisan ebből a szempontból készült rajzaival és képeivel, melyek míg egyrészt a gyermek képzelet- és gondolatvilágához fognak simulni, másrészt igaz magyar szellemnek hirdetői lesznek. A Kis Lap minden sora azzal a meggyőződéssel íródott és fog írni ezután is, hogy már ezen a fokon kell kezdeni a nemzeti, az ethikai és művészi nevelés nagy munkáját. A Kis Lap-ot a magyar irodalom legjelesebbjei írják, élükön Benedek Elekkel, az ifjusági irodalom régi kipróbált harcosával. A Kis Lap változatos egymásutánban közöl hosszabb és rövidebb elbeszéléseket, verseket, leírásokat, különféle apróságokat és Forgó bácsi postája a régi szeretettel működik és foglalkozik a Kis Lap minden hozzája forduló olvasójával. A Kis Lapnak azonban van még egy előnye: az, hogy a legolcsóbb magyar képes gyermekújság, amennyiben előfizetési ára 1/4 évre csak 2 kor. Nincs olyan szülő, aki gyermekének ezt a szívet, lelket gyönyörködtető gyermekújságot meg nem szerezhetné, mely fölér a legjobb karácsonyi ajándékkal. A Kis Lap megrendelő címe: Kis Lap kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

* A drágaság ellenmörge. Nehezek a megélhetési viszonyok, a kereset nem javul, a drágaság pedig rémes módon növekedik. A jó család-apának, a gondos háziasszonynak ezer bajt okoz: hogyan ossza be csekély jövedelmét és a vége mégis — akárhogy is számol, akármint is kuporgat, — a szomorú deficit. Ilyen körülmények közt megbecsülhetetlen egy valóban megbízható, hü és okos tanácsadó. Ennek bizonyult a „Ház-

tartás", a magyar gazdasszonyoknak ez a nélkülözhetetlen közlönye, amely Kürthil Emilné vezetésével immár nyolc év óta látja el az egész országra kiterjedő olvasókörzönését hasznos, jó tanácsokkal. A „Háztartás”-ból megtanulhatjuk, hogyan kelljen a még oly csekély jövedelemből is kényelmesen megélni, megtanít takarékosan főzni, takarékosan ruházkodni, takarékosan gazdálkodni. Mindenre — ami a háztartás körébe vág — van valami okos új mutatása. Tanácsol a betegnek, tanácsol a mamáknak, tanácsol a kertészkedőknek, tanácsol a hiúknak és a százat megközelítő rovataiban minden rangú és rendű, izlésű és módu, városi és falusi olvasó megtalja azt amire szüksége van. A „Háztartás” januárban lép át a 9. évfolyam küszöbét. Előfizetési ára egész évre 12 kor., félévre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Az előfizetési díjak a kiadóhivatalba (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.) címzendők.

* **Szülőknek.** Rendeljük meg kis gyermekeiknek az En Ujságot. Ennél kedvesebb, jobb és célszerűbb karácsonyi vagy újévi ajándékot nem adhat neki. A gyermeklelkek minden óhajlásának, minden vágyának megfelelő. Szép mesét, elbeszélést, csengő bongó versikeket, tréfákat, rejtvényeket, szebbnél-szebb képeket, mindent talál benne; Pósa bácsi, a szerkesztő az ő szerető szívének egész melegét, magyar lelkének egész lángoló hazafiságát, belelehelte ebbe az ujságba, amelyből a fogékony gyermeklelkek beszívja magába mindazt a szépet és jót, tiszta magyarságot és hazaszeretetet, amely aztán egész életén át végigkíséri. Előfizetési ára negyedévre 2 korona. Mutatványszámot kívánságára készséggel küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner Andrássy-ut 10. szám.

Közgazdaság.

Közlemények

kertművelés és mezőgazdaságról.

Mühle Vilmostól Temesvártól

XV.

Őszi vetések.

Az őszi vetést nálunk Magyarországon még nem becsülik eléggé; van bizonyos előítélet, sokszor félelem, hogy a magvak télen át tönkre mennek, miért is többnyire tavasszal vetetnek. Több főzelék, virág, fa és faneműnél ez nagy hátrány, mivel azok a főzelék- és virágfajok, melyek őszi vetést igényelnek és télállóak, tavasszal sokkal jobban, gyorsabban fejlődnek és jobb eredményt hoznak; fa- és faneműmagvak, melyek őszi vetetnek, már a jövő évben csirázhatnak, míg ellenben az ily fajok magvai tavaszi vetés folytán egy egész éven át fekszenek a földben, a nélkül, hogy csiráznának és csak a következő évben kelnek ki. Különösen a következő magvakat kell november—decemberben vetni, hogy már májusban csirázzanak:

Alma, körte, cseresznye, meggy, szilva magvatvaló szilva, myrabolán, kajszinbarack és mandula; őszzel vetendők a dió, maroni, gesztenye és tölgymagvak is, mivel tavasszal sokszor elromlanak. Fafajokból szintén már a tél beállta előtt vetendők: a javor, bükk, kőris, tölgy, gesztenye, hárs, platán, szofora, szilva és galagonya. Akác és gleditschia magvak csak április hónapban vetendők, mivel ezek vetés előtt forró vízzel leforrázva és még néhány óráig langyos vízben áztatva, vetés után 14 nap alatt jól kelnek ki.

Főzelékfajokból késő őszi vetjük mindjárt állandó ágyakba a következő magvakat: petrezselyem, pasztinák, sárgarépa, feketegyökér, mezei saláta, téli laboda és borsómagot első szükegletünk fedezésére.

Virágfajokból már nyár közepén vetendők a következők magvai: árvácska, nefelejts és a többi 2 éves virágnövény. Késő őszi el (november) mindjárt állandó helyekre kell vetni: erdőmestert, buzavirágot, szarkalábat, kerti mákot, kerti bükkönyt, nemophyllát, szalagvirágot és sziléná magot.

Aki ezt teszi, mindennel meg lesz elégedve, mert az eredmény mindenkor a legkedvezőbb.

□ **A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének** igazgató-választmánya a múlt héten tartotta első ülését Budapesten a Köztelek új épületének tanácstermében a tagok nagyszámú részvétele mellett. Az ülésen, melyen gróf Zselénski Róbert elnököt, számos nagyfontosságú kérdés került napirendre. Így véglegesen megállapította a választmány az egyesület alapszabályait és azokat a belügyminiszterhez felterjeszténi elhatározta, kiegészítette választmányát, a taggyűjtési mozgalom megindítására határozatokat hozott. Ezen ülésen választották meg dr. Drucker Jenőt az egyesület igazgatójává és dr. Kövessy Ferencet egyesületi titkárrá. A jövő évben tartandó kiállításra nézve abban történt megállapodás, hogy országos kiállítás ne rendeztesse, de Kismarton városában tervbe vett regnicoláris borászati kiállítás támogatását az

egyesületi választmány szívesen elvállalja. Több fontos indítvány tárgyalása után a választmány azon biztos reménnyel oszlott szét, hogy hazánk minden számottevő szőlőbirtokosát rövidesen tagjai sorában fogja üdvözölhetni.

TÁVIRATOK.

A politikai újév.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujévkor Széll Kálmán miniszterelnököt a szabadelvű-párt részéről Hódossy Imre, Apponyi Albert gróf Ház-elnököt pedig Rohonyi Gyula képviselők fogják üdvözölni.

Trónörökösne és főherceg regénye.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből és Drezdából érkező jelentések a következő újabb részleteket közlik Lujza Antoinette szász trónörökösne és Lipót Ferdinánd főherceg szerelmi regényéről:

A francia nyelvemestert, akivel a szász trónörökösne megszökött, Giron-nak hívják s feltűnően szép barna ember míg Lipót Ferdinánd főherceg ideálja, a d a m o v i c s Mária bécsi színésznő. A szász trónörökös és felesége között a hitvesi viszony helyreállítására már gondolni sem lehet, viszont a házasság felbontásáról sem lehet beszélni, még pápai dispensációval sem. Ilyen körülmények között élénk tárgyalások folynak a szász és a bécsi udvar között, hogy milyen legyen a szász trónörökösne helyzete. Azt mondják, hogy a szász trónörökös és Lipót Ferdinánd főherceg között már régebben szintén feszült viszony uralkodott s egyben Salzburgban a főherceg és a trónörökös annyira összetűztek, hogy tettelegességre került a sor, amely után a trónörökös hetekig ágyban fekvő beteg lett. Akkor hivatalosan azt jelentették a trónörökös betegségről, hogy vadászaton lábát törte. Folyógyulása után a trónörökös Drezdába utazott, hol közle és felesége közt izgalmas összeütközések voltak, sőt legutóbb a trónörökös feleségét bottal meg is verte. Ezt követte a trónörökösne elutazása Salzburgba, ahonnan Giron nyelvemesterral tovább utazott.

Lipót Ferdinánd főhercegre vonatkozólag azt jelentik, hogy a főhercegnek megmáshíthatatlan szándéka, hogy kilép az uralkodó család tagjainak sorából s Nöfling Lipót nevet vesz föl és megesküszik kedvesével Adamovics Máriaival.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Genfből táviratozzák: Lujza Antoinette szász trónörökösne Giron francia nyelvemesterral az Angletérre szállóban lakik, ugyintén Lipót Ferdinánd főherceg és Adamovics Mária is, de álnévvel. Tegnapielőtt Genfbe érkezett József Ferdinánd főherceg, aki királyunk megbízásából rá akarta bérni a szász trónörökösne, hogy térjen vissza férjéhez, de megbízása eredménytelen volt. A toszkánai nagyherceg szintén volt Genfben, hogy leányát a visszatérésre rábirja, de ő is hiába járt.

Mint Drezdából jelentik, a szász trónörökösne kitiltották Szászországból.

Egy újabb genfi távirat szerint mind a két szerelmes pár a karácsonyt Genfben tölti, azután Brüsszelbe utaznak.

A világcslók.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” ered. táv.) Párisból jelentik: Hennin közbiztonsági biztos tegnap este több rendőrtiszt kíséretében Madridba utazott, hogy a Humbert családot átvegye és Párisba szállítsa. Madridi jelentések szerint Humbertéknél megtalálták azt a listát, a melyben számos magasrangú francia politikai kompromitálva van.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: A „Lokalanzeiger” jelenti, hogy Párisban

az a hír terjedt el, hogy Humberték ismét megszöktek, mert a spanyol rendőrség állítólag szabadlábra helyezte őket. A hír még megerősítésre szorul.

Csaló az uniformisban.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből táviratozzák: Az itteni tiszt kaszinóban a múlt héten megjelent egy főhadnagy, ki azt mondotta, hogy a Budapesten állomásozó 86 ik gyalogezrednek a főhadnagya s most szabadságon van, melyet Bécsben tölt el. Kitűnő modoráért nagyon megkedvelték és az itteni tisztek megbarátkoztak vele. A vendég főhadnagy tegnapelőtt azonban egyszerre csak eltűnt. Mikor érdeklődni kezdtek iránta, kitűnt hogy a főhadnagy nagystilű szélhámós, aki a barátságát váltohamisításokra használta fel s az előkelőbb tisztek aláírásával hamisított váltókat uszorosoknál értékesítette. A szélhámóst most mindenfelé nyomozzák.

A turkesztáni földregzés.

Budapest, december 24. (A „Torontál” ered. táv.) Újabb jelentések szerint a Turkesztánban történt földregzésnek eddig 2500 ember áldozata van. A lakosság most a síkságon tannyázik, nagy inség közepette. Az orosz kormány nagyobb összeget küldött az inség enyhítésére.

Budapesti gabona-tözsde.

Budapest, 1902. december 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		500 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	0.—	0.—	80	8.40
Pestvidéki uj	76	8.—	8.10	80	8.35
Bánsági uj	76	7.95	8.05	80	0.—
Bácskai uj	76	8.05	8.30	80	0.—

R o z s	uj	elsőrendű	kilos	
			70—75	6.70
Á r p a	.	másodrendű	6.50	6.70
		takarmány	6.00	6.—
Z a b	.	égetni való	5.65	5.75
		sörfőzésre való	6.10	6.—
T e n g e r i	.	bánsági	39—41	6.75
		másnemű	0.—	0.—

Határidő-tűzlet.

Budapest december 24. (A nagybecskerekreki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsden az árak többé-kevésbé emelkedtek. Déli zár-lakor a következő árakat jegyezték:
 Buza áprilisra . . . . . 7.80—7.81
 Rozs áprilisra . . . . . 6.76—6.77
 Tengeri (májusra) . . . . . 5.79—5.80
 Zab (áprilisra) . . . . . 6.24—6.25

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskerekreki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
 Panesováról: délután 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibánarról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskerekreki pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
 Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Paneseva és Alibánarra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 6 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 28 p.

Még csak néhány napig.
Huzás már 1902. december hó 30-án.
Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték
főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyerevények összege 365.000 korona.

Sorjegyek á 4 koronáért kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Budapest, 1902. évi július hó 1-én.

863b-6.6

M. kir. lottójövedéki igazgatóság.

195.686/1902. szám.

M. kir. államvasutak.

Legelőcsőbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóinak.

Hajójáratok menetrendje.

1902. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.-kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn reggel 8 órakor. Minden csütörtökön este 8 óra 30 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perckor.
4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden szerdán reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetdíjak

a hajó-átkelési illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat		Személyvonat III. osztály
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40.00	30.00	16.00
"	Cannes	franc	122.45	87.80	
"	Firenze	"	79.80	58.10	32.50
"	Genova	"	95.55	69.10	38.95
"	Grasse	"	124.60	89.25	
"	Lyon-Perache	"	134.55	95.70	
"	Marseille	"	144.05	102.40	
"	Milano	"	76.25	55.60	31.25
"	Menton	"	116.30	83.65	
"	Napoli	"	106.85	77.05	43.60
"	Nizza	"	119.00	85.45	
"	Róma	"	80.05	58.25	32.80
"	Torino	"	95.40	69.00	38.90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51.40	37.40	19.50
Berlin	"	márka	103.70	73.50	41.20
Breslau	"	"	80.60	58.00	21.80
Hamburg	"	"	130.10	93.10	54.90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átkelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyivel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 "
III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1902. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

**Nyomdász-
tanulónak**

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

951-x 11

Elsőrendű tüzifa.

Valódi porosz

SZALON KŐSZÉN

a Wildensteinsgen-Richterhof-féle bányából.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fátelen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

816-50.34

Megnyilt

a Hunyady-(fő)-utcában (HELMBOLD-féle házban)

WÉHNER GYÖRGY

gyermekjáték- és karáesonyi ajándék-cikkek nagyválasztéku s kényelmesen berendezett árucesarnoka.

Fenyés kivilágítás.

89-40.33

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

KÖNYA FERENC

(Weisz Herman üzlete mellett)

ajánlja

nagy lábbeli raktárát,

finom téli cipőket, halina vadász-eszimakat és egyéb nagy választéku cipőaruit jutányos árak mellett.

(1012-3.1)

Torontálvármegye törökkanizsai járás főszolgabírájától.

13535. V. sz. 1902.

1013-2.1

HIRDETMÉNY.

Torontálvármegye török-kanizsai járásbeli Deszk községben üresedésbe jött 840 korona évi fizetéssel díjazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom azokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségük és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylatalal felszerelt kérvényüket hozzám 1903. évi január hó 15-éig adják be.

Jegyzői oklevéllel bírók s ezek között a kitüntetéssel vizsgázottak előnyvel bírnak.

Törökkanizsán, 1902. évi december hó 22-én.

Tallián,

főszolgabíró.

Legnagyobb raktár: savanyu, selyem,
csokoládé, töltött bonbonokban.

Zimmerer Antal
fűszer-, anyag-, festék- és csemege-kereskedés
NAGYBECSKEREKEN.
Nagyszerű választék különféle
karácsonyfa-diszítésekben.
Különféle
teasütemények is itt kaphatók.

Nagy választék: töltött
csokoládé-rudakban és süteményekben

Friss fiemei
Suchard és Fürth
CSOKOLÁDÉ.

Karácsonyi és újévi ajándéknak.
Nagy készlet különféle
bonbonierekben,
igen célszerűek.
17-3620

Legszebb
karácsonyi ajándék!

Egyedüli raktár!
A legjobb formatartó
„viharos”

Himalaja-
todénka kalap.

Kalap
Nyakkendő
Ing
Kéze ő
Gallér
Cipő
Sipka
Kesztyű
Gallérvédő
Galoschni

LIPTAY ISTVÁN
kalap- és féldivat kereskedésében,
NAGYBECSKEREKEN.

A „Koronaherceg-szálloda” megnyitása. A „Koronaherceg-szálloda” megnyitása.

„Koronaherceg-szálloda”
legelsőrangú fényes helyiség Temesváron.
A villamos körúti pálya állomáshelye. = Társaskocsi az összes vonatokhoz.

A higiénia követelményeinek megfelelően teljesen újjáalakítva és a legegészségesebben, modern kényelemmel berendezve.
Az ujkor minden követelményeiről gondoskodva. Körülbelül 100 szoba és szalon. Gyönyörűen épült télikert, Temesvár egyik látványossága, mely össze van kötve fényesen berendezett kávéház és vendéglő-helyiségekkel. Ezenkívül nagyobb és kisebb elkülönített társas-helyiségek.

Elektromos-világítás minden helyiségben. **FÜRDŐK.** Villamos személyfelhúzó (Lift).
Helyközi telefon-összeköttetés. Hosszabb tartózkodásnál olcsóbb ellátás. Elismert kitűnő ellátás és italok.

Szobák, világítás és kiszolgálással együtt, 2 koronától feljebb.

Mérsékelt árakat és figyelmes kiszolgálást biztosít

1009-2.1

WITZENETZ M.,
szállodás.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY
760-x.29

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
butorraktáramat, kárpitos műhelyemet és a temetkezési-vállalatot
a Dujakovics-féle házba (a Korona-szállodával szemben) áthelyeztem.
Együttal felhívom becses figyelmét hírneves festőművészek által
készített és nálam raktáron lévő s karácsonyi ajándéknak igen célszerű
olajfestményü tájképekre.
Fényképek után életnagyságu festmények is elvállaltatnak.
Tisztelettel
Keks Henrik.
butorkereskedő, Nagybecskerekén.
912-4011

Szenzáció.

Mödlingi cipő-árak

Nagybecskerek,
Hunyadi-utca
27. szám

a mai naptól fogva mélyen leszállított
árakon árusítatnak. Mindenki meggyőződést
szerezhet arról, hogy a legjobb, legtartó-
sabb és legesimosabb cipők oly feltűnő olcsó
árak mellett, mint például:

Férfi ougos cipő 5- korona és feljebb
Férfi hegymászó
(Bergst.) cipő 6- korona és feljebb
Női ougos cipő 4-60 korona és feljebb
Női fűzős vagy
gombos cipő 5- korona és feljebb
Gyermek fűzős
v. gombos cipő 1-60 korona és feljebb
Flu osizma . . . 3- korona és feljebb
kaphatók.

Tisztelettel
Herzfeld Vilmos,
üzletvezető.

(800-x.17)